

vergadering **C5 – WEL1**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebeleid

van 29 september 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitvoering van ‘Perspectief 2020’ - 2578 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stopzetting van het proefproject van De Lijn en de NMBS voor jongeren met een mentale beperking - 2761 (2010-2011)	8
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stijging van het aantal overlijdens ten gevolge van zelfdoding en het suïcidepreventiebeleid ten aanzien van doelgroepen - 2624 (2010-2011)	10
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de situatie van Belgische gevangenen in Tilburg - 2627 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het Vlaamse beleid in de gevangenis van Tilburg - 2638 (2010-2011)	13
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het verblijf van seizoensarbeiders uit de EU in de stedelijke daklozenopvang - 2672 (2010-2011)	17
Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de versterking van de rechtstreeks toegankelijke hulp voor plus-15-jarigen in de CAW's - 2861 (2010-2011)	19

■

Voorzitter: de heer Tom Dehaene

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitvoering van ‘Perspectief 2020’

- 2578 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, minister, een jaartje geleden hadden we hier de gelegenheid om uw plan ‘Perspectief 2020’ uitgebreid te mogen bespreken. Een van de zaken die u toen hebt beklemtoond, was dat “geen enkel hervormingsplan van bij de aanvang het ultieme antwoord op alle uitdagingen heeft. Geen enkel hervormingsplan kan gebruikers, verwijzers, voorzieningen of de administratie garanderen dat het verworvene zal blijven. Hervormingsplannen houden een evolutie in.”

Ik meen dat dat een terechte opmerking was, maar het is ook onze taak als parlementsleden om vanuit deze commissie de evolutie en de concrete uitvoering van Perspectief 2020 nauwlettend in het oog te houden, teneinde erover te waken dat alles dat u beloofd hebt, alle mooie vooropgezette doelstellingen, ook daadwerkelijk worden gerealiseerd.

Minister, ik heb deze vraag om uitleg ingediend om na een jaar eens een tussentijdse evaluatie, een tussentijds overzicht van wat er inmiddels is gebeurd, van u te mogen krijgen. U hebt een duidelijke aanzet gegeven tot zorgvernieuwing. U hebt gesproken over zorggarantie. Kunt u mij meedelen welke initiatieven u hebt genomen om de noodzakelijke randvoorwaarden te realiseren? Op welke wijze hebt u inspanningen gedaan om te streven naar een goedgeïnformeerde zorgvrager die in een vraaggestuurde financiering zijn adequate zorg kan vinden?

Iedereen binnen de sector is het erover eens dat een goed voortraject heel belangrijk is. Wat is hier de stand van zaken? Wat is er gebeurd om dit te realiseren?

Ook de verbetering van de omkadering was een van uw prioriteiten. U hebt nadrukkelijk gezegd dat het belangrijk was om het personeel duidelijke signalen te geven. Op welke wijze werd hier ondertussen een invulling aan gegeven?

Met betrekking tot de inzet van de middelen voor het persoonlijkeassistentiebudget (PAB) pleitte u onder meer voor de invoering van een volwaardig ‘cash payment’-systeem. Op welke wijze hebt u hieraan inmiddels invulling gegeven? Wat is er ondertussen gebeurd? Kunt u toelichting geven betreffende de wijze waarop er werk is gemaakt van de integratie van de PAB-ondersteuningsvorm in de zorgregie?

Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) had de opdracht te werken aan de concretisering van een project dat de effectiviteit, de efficiëntie en de klantgerichtheid van de PAB-ondersteuningsvorm moet verbeteren. Ik had graag van u een stand van zaken gekregen.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij de vragen van mevrouw Dillen. Ik heb tijdens de zomer ook even overwogen om hierover een vraag in te dienen, maar ik heb toen beslist om te wachten op de bespreking van de begroting en het meerjarenplan. Ik sluit me nu uiteraard graag aan bij de vraag.

Vlak voor het zomerreces hadden we een uitgebreide gedachtewisseling over het PGB-experiment (persoonsgebonden budget). Natuurlijk hebben we ons dan afgevraagd hoe het verder zou gaan en in welke mate er concreet gestalte zou worden gegeven aan de invoering van een volwaardige, zorgvernieuwend persoonsgebonden financiering in de sector. Dat is een cruciaal element in het plan Perspectief 2020. We hebben toen te horen gekregen dat een en ander duidelijk zou worden bij de bekendmaking van het meerjarenplan en de begroting.

Tijdens de Septemberverklaring hebben we mogen vernemen – en dat is een positief element – dat er 35 miljoen euro extra in de pijplijn zit, specifiek voor de sector van de personen met een handicap. Ik vermoed dat de begroting en het meerjarenplan, die we hier hoogstwaarschijnlijk over een maand ter bespreking zullen krijgen, daarover duidelijkheid zullen scheppen, maar misschien is het mogelijk dat we nu al een zicht krijgen op de invulling van de besteding van die middelen. Kunt u ook vertellen welke stappen er ondertussen zijn gezet voor de uitvoering van het Perspectief 2020?

U zult begrijpen dat veel personen met een handicap en hun familie al vele jaren geduld hebben moeten opbrengen. U, uw kabinet en wij als parlementsleden, krijgen waarschijnlijk allemaal met de regelmaat van de klok mails waarin schrijnende situaties worden aangekaart. Aan de laatste twee vragen van mevrouw Dillen wil ik dan ook graag een vraag koppelen. Ik heb het hierover reeds gehad in deze commissie op 26 april. Ik heb toen een pleidooi gehouden voor de uitbreiding van de PAB-snelprocedure naar de personen met een niet-aangeboren hersenletsel. U hebt toen gezegd dat u zeker bereid bent om een oplossing te zoeken, maar dat daar ook een budget tegenover gesteld moet kunnen worden. U zei dat er een budget moet kunnen worden “gerecycleerd of aangeduid”. Nu ik verneem dat de extra 35 miljoen euro er zijn, vraag ik me af of er ook aan deze mensen werd gedacht.

Ik wil ook nog even polsen naar de mogelijkheid om een aantal PAB's voor te behouden voor personen die hiermee terecht zouden kunnen in de kleinschalige particuliere opvang-initiatieven waarover we enkele maanden geleden in het parlement een resolutie hebben goedgekeurd. In die resolutie werd gevraagd om hieraan een extra duwtje te geven in het kader van het uitbreidingsbeleid.

Samengevat kreeg ik dus graag een stand van zaken voor PAB's voor mensen met een niet-aangeboren hersenletsel en anderzijds voor PAB's voor mensen in kleinschalige alternatieve voorzieningen zoals de Thomashuizen.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij de vragen van mevrouw Dillen en een paar bijkomende vragen stellen. Het is duidelijk dat het bestaande PGB-experiment zal worden verlengd. Er waren nogal wat vragen bij de mensen die aan het experiment deelnamen over de modaliteiten van die verlenging, bijvoorbeeld over de indexerings. Is daar ondertussen duidelijkheid over?

Het interview in De Standaard van 21 september met uw veranderingsmanager Jean-Pierre Van Baelen is een belangrijke voorzet. Hij probeert invulling te geven aan wat u 'de vermaatschappelijking van de zorg' noemt en meer bepaald aan het meer betrekken van de context, iets waar ik een groot voorstander van ben. Als u resoluut – ik neem even dit woord over dat de minister-president de afgelopen 3 dagen ongeveer 72 keer heeft gezegd – kiest voor de vermaatschappelijking van de zorg in de gehandicaptenzorg, dan betekent dat ook dat u vanaf nu de middelen ook als dusdanig zult inzetten. We zouden dan toch mogen verwachten dat alle uitbreidingsmiddelen gebruikt worden voor de inzet of de uitwerking van die nieuwe visie op personen met een handicap. Dat wil zeggen dat er niet in de eerste plaats verder wordt geïnvesteerd in voorzieningen en in de infrastructuur voor voorzieningen. Dat is heel belangrijk, want als je investeert in voorzieningen, dan investeer je heel vaak ook in infrastructuur voor voorzieningen, zeker als je via het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) werkt. Infrastructuur wordt gebouwd voor de komende 30 jaar. Dat staat haaks op wat uw visie is op de vermaatschappelijking van de zorg.

Ik heb het interview met Jean-Pierre Van Baelen dus gelezen. Klopt het dat u de transitie hebt gemaakt naar een andere zorg voor personen met een handicap?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Voorzitter, mevrouw Dillen, zoals ik al eerder in de commissie heb aangekondigd, heeft de veranderingsmanager samen met het VAPH gewerkt aan de opmaak van een gedetailleerd projectplan dat klaar zal zijn tegen het najaar van 2011, nu dus. Dat projectplan bevat de operationalisering van alle elf strategische projecten die opgenomen zijn in Perspectief 2020. De adviesorganen van het VAPH zijn nu bezig met het adviseren van dit projectplan. Uiteraard kunnen daar ook nog bijstellingen uit voortvloeien.

Het is uiteraard ook de bedoeling dat het plan door de veranderingsmanager in de commissie kan worden toegelicht. Ik heb daar geen bezwaar tegen. Ik vind het logisch dat u regelmatig naar een stand van zaken informeert, maar dan is het misschien goed dat daar eens de tijd voor wordt genomen zodat u van hem kunt vernemen hoe ver hij staat. Het plan bevindt zich nu in de adviesfase.

Uw tweede vraag ging over de organisatie van het voortraject. Ik verwijs naar de opstart van Diensten Ondersteuningsplan. Per provincie zullen er maximum drie diensten erkend worden. De initiatiefnemers zijn vertegenwoordigers van gebruikers, de voorzieningen van het VAPH, de verwijzers en de eerstelijns welzijns- en gezondheidsdiensten. Het gaat dus om diensten die slagkrachtig zullen zijn en een bepaalde schaalgrootte zullen hebben. Het zijn diensten die ook vertegenwoordigers hebben van de reguliere zorg- en hulpverlening. Het gaat dus om diensten die zullen worden geïntegreerd in wat we de ‘nulde lijn’ zullen noemen, dat zijn diensten zoals Kind en Gezin, centra voor leerlingenbegeleiding (CLB’s), Diensten Maatschappelijk Werk, CAW’s, lokale dienstencentra, sociale diensten van de gemeenten en OCMW’s. Ze zullen daar een groter bereik mee moeten hebben of er contact mee opnemen.

Het besluit tot oprichting van de Diensten Ondersteuningsplan werd al principieel aan de regering voorgelegd voor het reces. Het advies van de Raad van State is binnen, en binnen de Vlaamse Regering valt de definitieve beslissing een van de volgende dagen of weken. Zodra het erkenningsbesluit is goedgekeurd, zullen deze diensten nog in het najaar worden geïnstalleerd. Vanaf oktober 2011 zullen we dan wellicht langzaam opstarten.

In het uitbreidingsbeleid 2011 werd reeds in ruim 2 miljoen euro voorzien voor de uitbouw van trajectbegeleiding binnen de diensten thuisbegeleiding en begeleid wonen vanaf 1 maart 2011. Een tweede schijf van 2 miljoen euro zal, samen met de eerdere middelen, dienen voor de uitbouw van genoemde Diensten Ondersteuningsplan.

In het voorstel dat ik aan de Vlaamse Regering zal overmaken, wordt de uitbouw van deze diensten ondersteund door een mentororganisatie, die moet instaan voor een inhoudelijk degelijke uitwerking en een methodisch kader voor de werking van het voortraject. We zijn hiervoor op zoek naar een organisatie met gespecialiseerde kennis in ‘person centered’-strategieën, met kennis van het ontwikkelen en het ondersteunen van sociale netwerken.

Het voortraject is op dit moment dus al relatief concreet. Het besluit bevindt zich ook in de fase van de finalisering. Daarna kan er met de beschikbare middelen aan de invulling ervan worden begonnen.

U had ook een vraag over de realisatie van de verbetering van de omkadering. Vanuit de middelen voor het uitbreidingsbeleid en de beperkte restmiddelen van 2010 werden in totaal 84 voltijdse equivalenten toegekend aan de voorzieningen die de grootste nood hadden aan bijkomend personeel. Ik spreek nu dus over 2011. Als criteria werden, in samenspraak met de sector, de reële personeelsinvulling ten opzichte van de theoretische maximumnorm en de aanwezigheidsgraad genomen. Voor de volgende jaren, 2012-2014, zal ieder jaar opnieuw een budget van 7 miljoen euro worden behouden voor de versterking van de personeelskaders. De toekenning dient nog verder geconcretiseerd te worden en is voorwerp van sociaal overleg, maar alleszins wordt het aspect zorgzwaarte het belangrijkste criterium voor de verdeling van deze middelen. Een deel van het akkoord is geïntegreerd in het voorakkoord met de social profit.

Voor de uitbouw van het PAB als volwaardig ‘cash payment’ zijn er reeds enkele fundamentele stappen gezet. Het VAPH voerde, zoals u weet, in samenwerking met de sector een evaluatie uit van de regelgeving en richtlijnen inzake PAB. Het PGB-experiment werd ondertussen geëvalueerd en geadviseerd door de sector. Die twee richtlijnen vormen samen met de krijtlijnen van het perspectiefplan de basis voor het uitdenken van de fundamentele van een volwaardig ‘cash payment’-systeem.

Dit jaar bereiden we met het VAPH de uniformisering voor van de toeleidingsprocedures van PAB en zorg in natura, dat heb ik u al eerder verteld.

Met de uitbreidingsoperatie in 2012 gaan we stapsgewijs naar een volledige opname van het PAB in de zorgregie. Dat is een noodzakelijke stap in de voorbereiding van de operationalisering van een te veralgemenen systeem van persoonsvolgende budgetten. De integratie van het PAB in de zorgregie zal ertoe leiden dat de prioriteitenbepaling voor ondersteuning door een dienst of een voorziening en de prioriteitenbepaling voor het PAB op gelijkaardige wijze gebeuren. Zodra het systeem van persoonsvolgende financiering veralgemeend kan worden, zal een persoon met een handicap dus over een persoonsvolgend budget beschikken dat kan worden ingezet voor de inkoop van zorg en assistentie.

In een eerste fase was het cruciaal dat beide elementen in één besluit werden opgenomen. De betrokkene krijgt dan een grotere keuzemogelijkheid om zelf te bepalen welke vorm van ondersteuning hij of zij verkiest.

Ik antwoord nu op de vraag over het PGB-experiment, en meteen ook op de vraag van mevrouw Vogels. In afwachting van de invoering van een persoonsvolgende financiering kunnen de deelnemers aan het PGB-experiment de inzet van hun persoonsgebonden budget continueren volgens de richtlijnen van het PGB-experiment, tenzij ze er zelf voor kiezen om over te stappen naar zorg in natura – in de vorm van een plaats – naar via een persoonsvolgende convenant met een voorziening of in een PAB. Hiertoe zal het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het PGB-experiment worden aangepast. Het zal worden verlengd en de PGB-budgetten zullen worden geïndexeerd, zodat de deelnemers aan het PGB-experiment hun PGB kunnen continueren tot de overstap naar het veralgemeend systeem van persoonsvolgende budgetten mogelijk wordt.

Kan de formule die voor amyotrofische laterale sclerose (ALS) mogelijk is ook op andere degeneratieve aandoeningen worden toegepast? Wij bereiden dat voor. Het moet mogelijk zijn, maar dat moet wel zorgvuldig gebeuren. De aflijning moet zorgvuldig gebeuren. Wel ervaren wij tijdens het overleg dat het niet eenvoudig is om die aflijning te realiseren. Er moet dus nog een en ander worden uitgeklaard, maar principieel zijn wij daartoe bereid.

Wat het aspect wonen en de investeringsnood betreft, zullen wij daarover een omzendbrief versturen, en uiteraard kunt u daarvan een kopie ontvangen. Ik heb niet de bedoeling om tegen 2012 een nieuwe VIPA-bufferformule te creëren of voor de creatie ervan een oproep te lanceren. Wij zijn natuurlijk wel verplicht om de engagementen uit het verleden in het systeem te waarborgen. Dat is evident. Het is wel de bedoeling om in die nieuwe omzendbrief expliciet meer ruimte te creëren voor formules zoals het PAB of de specifieke convenanten, zodat de evolutie in de richting van een persoonsvolgend systeem zich doorzet.

U hebt gisteren terecht opgemerkt dat wij ervoor hebben geopteerd om voor 2012 het oorspronkelijke budget van – iets meer dan – 145 euro nog te vermeerderen. Het is belangrijk dat wij de sector duidelijk tonen dat wij zo veel mogelijk middelen willen opzijzetten voor een uitbreiding. Geleidelijk tekent zich een evolutie af: enerzijds is er de dimensie wonen/huisvesting, met formules rond diensten inclusieve ondersteuning (DIO); anderzijds is er de begeleiding/ondersteuning met specifieke zorgvormen, wat toch de corebusiness vormt. Dat zal ook duidelijk uit de omzendbrief voor 2012 blijken. Men zal dan opnieuw op provinciaal niveau prioriteiten kunnen stellen. Op die manier kom ik ook wat tegemoet aan de

idee van de vermaatschappelijking van de zorg. Middelen zullen meer en meer naar persoonsvolgende ondersteuning gaan.

Ik heb nog één punt, maar misschien moet u daarover de heer Jean-Pierre Van Baelen zelf eens aan het woord horen. In het interview zei hij dat hij op het einde van de rit een kader wil waarin het persoonsvolgend systeem kan worden geplaatst. De eerste vraag die dan moet worden beantwoord, is: wat is de draagkracht van de betrokkene? En hoe ziet zijn sociaal netwerk eruit? Er moet dus een grens worden vastgelegd. Als dat persoonsvolgende model wordt uitgebouwd, moeten op die vragen goede antwoorden komen. Het lijkt me dus nuttig en interessant dat hij zijn project eens komt toelichten en wij dat bekijken aan de hand van de adviezen die inmiddels zijn uitgebracht. U kunt dan zelf oordelen over de manier waarop hij Perspectief 2020 concretiseert.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik dank u voor het antwoord. Uw suggestie is erg nuttig. Hopelijk kunnen wij daar in de regeling der werkzaamheden op ingaan.

U antwoordde op de eerste en de tweede vraag dat een en ander wordt gefinaliseerd. Ik zou u dankbaar zijn indien u ons op de hoogte zou brengen wanneer alles definitief is afgerond. Wat de andere vragen betreft, zei u dat in 2011 een en ander is gebeurd. In een uitvoerige gedachtewisseling kunnen wij nog meer informatie verkrijgen. Toch is het zinvol om hier geregeld van u de stand van zaken te mogen vernemen.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik heb een bijkomende vraag over de mensen die aan het PGB-experiment deelnemen. Die mensen zijn al ingeschaald op basis van wat de omgeving aankan, en niet enkel op basis van de zorgzwaarte. Mensen met een gelijkaardige handicap hebben in vergelijking met iemand met een PGB een veel hoger PAB-budget. Er zijn mensen die na 2, 3 of 4 jaar minder redzaam worden of waarvoor iemand uit hun netwerk verdwijnt. Ik ken zelf een aantal van die gevallen. Zij zeggen dat het PGB-budget mee moet evolueren; zo niet kunnen zij niet langer in dat experiment blijven, want hun budget volstaat niet langer. Daarom wil ik vragen te overwegen om in het kader van de zorgzekerheid dat experiment voort te zetten en er een dynamisch, aanpasbaar budget ter beschikking voor te stellen. Zo niet vrees ik dat binnen 2, 3, of 4 jaar, wanneer de persoonsvolgende financiering echt op de sporen staat, van de 125 mensen die nu in het PGB-experiment zitten er nog een 20-tal overblijven. Zoals u weet, zijn er dan altijd boosaardige geesten die daar dan verkeerde besluiten uit trekken om te zeggen dat het systeem niet werkt.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Daaruit blijkt dat er wordt gewerkt, maar ook dat er nog een hele weg moet worden afgelegd. In het licht van de doelstellingen voor 2020 moeten wij effectief hervormen en uitbreiden.

U verwees naar de omzendbrief over het uitbreidingsbeleid. Het is de bedoeling om sterk in te zetten op persoonsvolgende convenanten en formules. Hoe omvangrijk is dat initiatief? Ik heb het cijfer van 7 miljoen voor het PR/PN-verhaal of de VIPA-buffer opgevangen. Dat geld zorgt voor kwaliteit, en zal dus geen extra plaatsen creëren. Afgaande op wat er dan nog overblijft, zullen wij heel gericht geld moeten uitgeven om die switch te realiseren.

Wat de aangekondigde integratie van het PAB in het CRZ, betreft, zal veel afhangen van hoe wij prioriteiten zullen vastleggen en ordenen. Dat sluit aan bij wat mevrouw Vogels zei: hoe schat u in hoe sterk een netwerk rond een persoon is? En wat betekent dit voor het PAB-besluit? Welke aanpassingen zijn daaraan nodig? Ik heb u daarover niets horen zeggen. U bakent vrij stringent mogelijkheden af en sluit er een aantal uit. Als u de financiering van de persoonsvolgende formules, met een luik met cash geld en een luik met zorg in natura, wilt realiseren, dan zullen een aantal wijzigingen moeten worden aangebracht.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik stel vast dat wij op de goede weg zijn, al is de af te leggen weg nog lang. Ik ben dus enigszins tevreden. Ik hoorde u geen duidelijkheid geven over de aanwending van die 35 miljoen euro extra. Het algemene plaatje is er wel en u verwees ook naar de omzendbrief. Ik hoop dat wij die zullen ontvangen. Het zou nuttig zijn om eens met de veranderingsmanager in debat te kunnen gaan, zodat wij kunnen nagaan hoe alle elementen – het uitbreidingsbeleid, de begroting en de visies – in elkaar passen. Wij moeten dat goed blijven opvolgen.

Minister Jo Vandeuren: Het is juist dat wij een aanpassing van het PAB-besluit overwegen. Dat is al eerder in deze commissie als suggestie verwoord. De omzendbrief voor de regionale actoren zal ik u bezorgen. Wat het budget betreft: dat zal zijn zoals u dat alle jaren kunt ervaren. Bij de begrotingsbesprekingen kunnen we daarop ingaan. Er zullen natuurlijk centrale posten zijn die daarop geïmputeerd worden. Er zijn de personeelskosten maar ook hulpmiddelen en materiële bijstand. De voortrajecten zitten daar ook in. De 5 miljoen euro boven op de 30 die voor het traject zijn uitgetrokken, worden exclusief toegewezen aan de provincies. Die kunnen met dat geld dan de noden invullen. Op die manier proberen we het aspect van de capaciteit zo maximaal mogelijk een plaats te geven.

De suggesties over het PGB zal ik nogmaals meegeven. We hebben het daar nog al over gehad. Toen is dat ook gevraagd. Er zijn natuurlijk wel wat randvoorwaarden aan, maar ik zal dat zeker overmaken aan diegenen die dat opvolgen. Het is echter belangrijk dat u het totaalbeeld wat kunt volgen, dat u de kans krijgt om van gedachten te wisselen met Jean-Pierre Van Baelen. We moeten, zoals elk jaar eigenlijk, die omzendbrief nu versturen, vóór de begroting definitief is. Anders is het september 2011 voor we bezig zijn met de middelentoe wijzing. We proberen dus zo snel mogelijk middelen in te zetten, maar dat veronderstelt natuurlijk dat we een omzendbrief sturen. Nogmaals, ik zal ervoor zorgen dat die u ter beschikking wordt gesteld.

Mevrouw Vera Van der Borght: Zullen we die 35 miljoen euro uitbreidingsbeleid bij de bespreking van de beleidsbrief en de begroting apart kunnen zien? Zal visueel duidelijk zijn wat het pakket is en waaraan het wordt besteed, in plaats van dat het weggaat in de grotere pot?

Minister Jo Vandeuren: Absoluut. U zult echter natuurlijk al aan die omzendbrief zien welke vragen en dingen aan de mensen worden voorgelegd. Een voorbeeld is het deel dat we moeten inzetten voor de VIPA-buffer. Dan gaat het over wat klaar is aan infrastructuur. Dat moeten we in gebruik nemen. Dat zal er natuurlijk ook in moeten zitten. Maar zoals gezegd, er komt geen nieuwe aankondiging van een nieuwe VIPA-buffer in 2012.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stopzetting van het proefproject van De Lijn en de NMBS voor jongeren met een mentale beperking - 2761 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, minister, geachte leden, we weten allemaal dat het voor mensen met een mentale beperking absoluut niet vanzelfsprekend is om gebruik te maken van het openbaar vervoer, door de talrijke hindernissen die ze ondervinden. Voor hen is het niet evident om een dienstregeling te kunnen lezen. Voor hen is het niet altijd evident om het juiste perron te vinden of te weten hoe een Go Pass moet worden ingevuld, te weten waar en wanneer wordt gestopt enzovoort. Nochtans kunnen we het er allen over eens zijn dat

het, met het oog op zelfstandig wonen en zelfstandig werken, heel belangrijk is om deze jongeren te leren op een vlotte manier gebruik te maken van trein, tram en bus.

Minister, vorig schooljaar organiseerden de NMBS en De Lijn in de provincie Antwerpen, in Wuustwezel, een proefproject specifiek gericht op deze jongeren. Ik neem aan dat mevrouw Schryvers dat project ook zeer goed kent. De jongeren van het Buitengewoon Secundair Onderwijs Berkenbeek uit Wuustwezel waren uitgekozen om deel te nemen aan dit project, waarbij heel het jaar door op school werd gewerkt met betrekking tot het thema openbaar vervoer. Het gebruiken van het openbaar vervoer werd als afzonderlijk thema beklemtoond. De bedoeling was deze jongeren echt vertrouwd te maken met het openbaar vervoer, niet alleen theoretisch, maar ook in de praktijk, zodat ze tegen het einde van het schooljaar zelfstandig gebruik zouden kunnen maken van dat openbaar vervoer. Ze hebben kunnen oefenen. Ze hebben zelfs de gelegenheid gekregen om een heus examen af te leggen. Als ze daarin slaagden, werd hun een attest van bekwaamheid gegeven.

Ik wil toch ook even heel duidelijk beklemtonen dat de kostprijs van dit project eigenlijk relatief beperkt was. Zo moesten jongeren zich bijvoorbeeld een treinticketje aanschaffen, maar dat ticketje werd terugbetaald door de NMBS. De lijn die daarvoor werd gebruikt, was echt geen lijn die dagelijks overbezet is. Voor de NMBS kon dat echt geen probleem vormen, en voor De Lijn al evenmin.

Dit was een zeer groot succes. De leerkrachten waren heel enthousiast. Ook de leerlingen en hun ouders waren zeer positief. Allemaal waren ze vragende partij om dat project te verlengen. Het was zelfs zo dat er ook in andere scholen enthousiasme en interesse was om dit schooljaar mee te kunnen doen aan het project. Er was evenwel één probleem: de NMBS weigert, zonder dat te motiveren, om dit proefproject voort te zetten.

Minister, kwatongen hebben me meegedeeld dat er geen interesse van hogerhand was omdat men hier eigenlijk alleen in Vlaanderen aandacht aan besteedt, en niet in het Franstalige landsgedeelte. Daarom zou de NMBS hebben besloten er maar mee te stoppen. U zult dat uiteraard niet officieel bevestigen. Dat weet ik.

Ik betreurt dit bijzonder. Voor alle duidelijkheid en volledigheidshalve, ook De Lijn betreurt deze beslissing van de NMBS. U bent uiteraard niet bevoegd voor de NMBS. Dat is een ander beleidsniveau. U bent echter wel bevoegd voor personen met een handicap, en dit project is toch wel een belangrijke stimulans om jongeren te leren zelfstandig gebruik te maken van het openbaar vervoer.

Minister, was u op de hoogte van dit project? Hebt u of heeft het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) op een of andere wijze de gelegenheid gehad om hier gedurende het voorbije jaar kennis mee te maken? Zo ja, wat was uw standpunt?

Ik heb de waarde van dit project al beklemtoond. Ik denk dat we daar allemaal van overtuigd zijn. Ik heb ook al beklemtoond dat alle betrokken partijen het sterk betreuren dat de NMBS weigert dit project voort te zetten, hoewel de prijs geen hindernis vormt. Bent u bereid om contact te hebben met uw federale collega en overleg te plegen, en er bij haar op aan te dringen dat het project dit schooljaar zou worden voortgezet en zelfs – dat wil ik beklemtonen – zou worden uitgebreid? De federale minister die op dit ogenblik bevoegd is, is per slot van rekening een partijgenote van u. Mocht zij de bereidheid aan de dag leggen om de NMBS een duwtje in de rug te geven om het project voort te zetten, moet het toch wel mogelijk zijn om nog dit schooljaar het project voort te zetten en uit te breiden.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, mevrouw Dillen, het kabinet noch het VAPH werd betrokken bij het door u omschreven proefproject van de Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn en de NMBS, waarbij jongeren met een verstandelijke beperking geleerd werd om zelfstandig gebruik te maken van het openbaar vervoer.

In het Vlaamse regeerakkoord werd verankerd dat alle Vlaamse ministers binnen hun bevoegdheidsdomeinen mee verantwoordelijk zullen worden gesteld voor het voeren van een gelijkekansenbeleid ten aanzien van de doelgroep van de personen met een handicap, gezien de coördinerende bevoegdheid voor het voeren van een gelijkekansenbeleid door mijn collega, minister Smet. In diens beleidsnota staat dat er binnen deze legislatuur een doelstellingenkader zal worden opgesteld, alsmede een tweejaarlijks actieplan op basis daarvan. Het lijkt me dat in dit dossier zeker ook mijn collega bevoegd voor Mobiliteit wordt geraakt door de problematiek. Tot dusver werd geen doelstellingenkader met betrekking tot handicap op de agenda van de Vlaamse Regering gezet.

Uiteraard zal ik op basis van de door u verstrekte informatie contact opnemen met de minister van Mobiliteit. We hebben het rapport over dat proefproject opgevraagd. Zoals u suggereert in uw tweede vraag, zal ik contact opnemen met de federale minister die bevoegd is voor de NMBS. Ik zal dat doen in overleg met minister Crevits. Dat lijkt me beter. De filosofie van een gelijkekansenbeleid is dat ieder binnen zijn beleidsdomein initiatieven neemt. We moeten dus consequent zijn en de andere beleidsdomeinen de ruimte en de appetijt geven om op dat vlak het initiatief te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik respecteer uiteraard ook de diverse bevoegdheidsdomeinen. Ik heb trouwens ook een vraag ingediend bij minister Crevits, heel specifiek over De Lijn. Ik hoop dat ook die op de agenda zal worden gezet en dat de voorzitter van die commissie, die altijd zeer vlot vragen toestaat, ook bereid zal zijn een discussie daarover toe te staan. Ik ben het er dus mee eens dat minister Crevits een belangrijke verantwoordelijkheid heeft in dezen. Het openbaar vervoer behoort tot haar bevoegdheidsdomein, maar u bent de minister die bevoegd is voor personen met een handicap. Ik hoop toch dat u samen met mij betreurt dat dit project zomaar onmiddellijk is stopgezet. Mochten er financiële drempels zijn, dan kon ik daar misschien nog begrip voor opbrengen, in tijden van crisis. Maar iets dat vrijwel niets kost zomaar bruutweg stopzetten ...

Men had aanvankelijk laten uitschijnen dat het project dit schooljaar zou worden voortgezet. Pas tegen het einde van vorig schooljaar werd duidelijk dat de NMBS – in tegenstelling tot De Lijn, die wel bereid was – geen zin meer had om dit te doen. Ik denk dat de NMBS ter zake ook een verantwoordelijkheid heeft. Ik hoop dat u, samen met minister Crevits, de bevoegde federale minister wilt aansporen om de NMBS haar mening te doen herzien, zodat dit wordt gecontinueerd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stijging van het aantal overlijdens ten gevolge van zelfdoding en het suïcidepreventiebeleid ten aanzien van doelgroepen - 2624 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Voorzitter, mijn vraag spitst zich toe op twee aspecten van suïcide. Minister, enerzijds is er de toelichting die u onlangs hebt gegeven bij de suïcidecijfers van 2009, en anderzijds zijn er de bevindingen van een doctoraatsstudie over zelfdoding bij ouderen. Ik heb geprobeerd beide onderwerpen in één vraag te vatten.

De leden van deze commissie zijn natuurlijk bekend met onze hoge suïcidecijfers, maar als we kijken naar het aantal overlijdens als gevolg van zelfdoding tot en met 2007, dan zien we dat de gezondheidsdoelstelling qua zelfdoding – het aantal zelfdodingen verminderen met 8 procent tegen 2010 in vergelijking met 2000 – eigenlijk al in 2007 werd gerealiseerd. Dat is

natuurlijk geen nieuws om euforisch over te zijn, maar het zou wel een indicatie kunnen zijn dat de gehanteerde strategieën uit het actieplan doelmatig zijn.

Sinds 2007 vertonen de zelfdodingscijfers echter opnieuw een stijgende lijn, en dat niet enkel in Vlaanderen. Het is een Europese tendens. Er zijn een aantal theorieën ter zake. Veel wetenschappers verwijzen naar de economische crisis en de onzekerheden die daarmee gepaard gaan. Zelfdoding is en blijft echter een uitermate complex gegeven.

Geestelijke gezondheidsproblemen kunnen iedereen treffen, maar onderzoek leert ons dat 75 procent van de zelfdoders mannen zijn en dat kwetsbare groepen, zoals ouderen, holebi's, werklozen en mensen die al een poging achter de rug hebben, een duidelijk groter risico lopen. Het beleid heeft oog voor deze doelgroepen en heeft ook al bijzondere inspanningen geleverd ten aanzien van die doelgroepen. Uit de cijfers van 2009 blijkt dat dit succesvol is en dat het aantal geregistreerde zelfdodingen sterk gedaald is bij onder meer 80-plussers en bij jongeren tussen de 15 en 24 jaar. Wetenschappers verwachten echter dat de zelfdodingscijfers bij alleenstaande bejaarde mannen sterk zullen stijgen in de toekomst. Dit kwam naar voren in een doctoraatsstudie over zelfdoding bij ouderen aan de Katholieke Universiteit Leuven.

Minister, in uw beleidsplan gaf u al aan dat de doelgroep van de ouderen moeilijk te bereiken is en dat zij blijkbaar niet altijd de weg kennen of vinden naar de hulpverlening, zodat er dus bijkomende inspanningen nodig zijn om hen te bereiken. De cijfers bevestigen dat: slechts 8 procent van alle cliënten in een centrum voor geestelijke gezondheidszorg is ouder dan 60 jaar. De wachttijd bedraagt nochtans gemiddeld slechts 15 dagen: de helft in vergelijking met volwassenen en drie keer lager dan voor kinderen. Het kan dus niet liggen aan lange wachttijden: we bereiken hen blijkbaar gewoon niet.

Minister, binnenkort, op 17 december, zal een tweede gezondheidsconferentie over suïcidepreventie plaatsvinden. In het licht daarvan had ik u graag de volgende vragen gesteld. Wat is uw mening over de verwachte stijging van het aantal overlijdens ten gevolge van zelfdoding bij alleenstaande bejaarde mannen ouder dan 75 en de aanbevelingen van de onderzoekster voor deze doelgroep? Ouderen werden in het eerste actieplan suïcidepreventie niet als specifieke doelgroep opgenomen. Zal dat in het opvolgplan wel het geval zijn? Wanneer worden de resultaten van de totaalevaluatie van het Vlaamse actieplan verwacht en voorgesteld? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de voorbereiding van de tweede gezondheidsconferentie over suïcidepreventie? Op welke manier wilt u het beleid ten aanzien van suïcidepreventie meer structureel inbedden in het geestelijke gezondheidsbeleid? Op welke strategie zult u de nadruk leggen? Wordt er in het kader van het nieuwe actieplan in bijkomende middelen voorzien om de proefprojecten die opgezet zijn in het eerste actieplan en positief werden geëvalueerd, structureel te verankeren in het beleid?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Voorzitter, uit de meest recente cijfers, het aantal zelfdodingen in 2009, blijkt dat bij de groep van alleenstaande bejaarde mannen ouder dan 75, het aantal zelfdodingen daalt. De daling van het aantal zelfdodingen bij mannen bedraagt 13 procent sinds 2000 – gestandaardiseerde aantallen – wanneer we kijken naar alle mannen samen. Bij de groep oudere mannen is deze daling meer uitgesproken. De daling bij mannen boven de 80 jaar is het meest uitgesproken.

Deze daling lijkt een trend te volgen. We zijn niet op de hoogte van een onderzoek dat een stijging van het aantal zelfdodingen bij oudere mannen voorspelt. Onze cijfers tonen bovendien het tegenovergestelde aan. Het is in dat verband belangrijk een onderscheid te maken tussen absolute cijfers en gestandaardiseerde cijfers. Uiteraard is bij een vergrijzende bevolking een verhoging van het aantal zelfdodingen in die leeftijdscategorie te verwachten. Ter illustratie, in de groep van mannen ouder dan 75, stierven er in Vlaanderen in het jaar 2000, in absolute aantallen 85 door zelfdoding, in 2009 waren dat er 88. Dit is een stijging in absolute aantallen van 3,5 procent. Gestandaardiseerde cijfers houden rekening met de

ontwikkeling van de samenstelling van de bevolking. Simpel gezegd wordt het aantal zelfdodingen door een stijging in aantal ouderen uitgezuiverd, zodat cijfers goed vergeleken kunnen worden. Op basis van de substantiële daling van het risico op zelfdoding bij oudere mannen, respectievelijk 23 procent, 20 procent en 47 procent bij mannen van 75-, 80- en 85-plussers sinds het jaar 2000, ligt een plotse stijging niet in de lijn der verwachtingen.

Het klopt dat de doelgroep ouderen moeilijker bereikbaar is voor de geestelijke gezondheidszorg. Praten over hoe je je voelt, is iets wat veel mensen moeilijk vinden, maar dit geldt des te meer voor oudere mannen. Dit wil niet zeggen dat er voor hen geen hulp is of dat ze geen hulp zoeken. Ouderen geven aan het liefst naar de huisarts te gaan. Huisartsen spelen een grote rol in de preventie, detectie en behandeling van geestelijke gezondheidsproblemen. Het inschatten van het risico op suïcide en het optreden in geval van crisis vergt een zekere deskundigheid van huisartsen. Zelfdoding is een lastig onderwerp en niet iets waar je zomaar over begint. Toch is het overwinnen van die handelingsverlegenheid, de schroom om zelfdoding ter sprake te brengen, een belangrijke meerwaarde in de preventie en detectie van zelfdoding.

Hulpverleners worden attent gemaakt op het verhoogd risico op zelfdoding bij ouderen. De suïcidepreventiewerkers van het centrum voor geestelijke gezondheidszorg (cgg) bieden ook nu al vormingen aan voor hulpverleners in thuiszorg en ouderenzorg en aan huisartsen. In het voortraject van de gezondheidsconferentie suïcidepreventie worden door de verschillende betrokken partijen nieuwe aandachtspunten voor suïcidepreventie besproken. Los van de evaluatie van het huidig actieplan is het de bedoeling dat er aandacht komt voor doelgroepen waarvan we weten dat ze een verhoogd risico lopen op een overlijden door zelfdoding. Ook is het de bedoeling dat groepen worden genoemd die niet eerder werden genoemd in het huidig Vlaams Actieplan Suïcidepreventie, in de toekomst wel de nodige aandacht zullen krijgen. Dat zal zeker het geval zijn voor ouderen.

In oktober, uiterlijk november verwachten we de resultaten van de evaluatiestudie. De bedoeling is dat de resultaten van deze studie worden verwerkt in het verslag voor de conferentie, en dat de aanbevelingen, indien mogelijk, meegenomen worden in de voorstelling van het consortium. Een presentatie van de resultaten van deze evaluatiestudie zal tijdens de conferentie aan bod komen.

De gezondheidsconferentie suïcidepreventie van 17 december formuleert een gezondheidsdoelstelling waarvoor een maatschappelijk draagvlak is te vinden en waarop een volgend actieplan suïcidepreventie gebaseerd kan worden. Het voorbereidend traject, het proces, staat beschreven op de conferentiewebsite (www.gezondheidsconferentie-suicidepreventie.be). In de week van 26 september wordt het verslag van het consortium, de groep experts die de conferentie inhoudelijk voorbereiden, eveneens op de website van de conferentie gezet. In dit verslag wordt al het voorbereidend werk van de verschillende werkgroepen samengevat en toegelicht. Door het op de website te plaatsen, hopen we zo veel mogelijk mensen te bereiken, die het willen nalezen en becommentariëren.

We hebben een aantal terugkoppelingsmomenten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten wordt de voorbereiding van de conferentie besproken. Deze bijeenkomsten zijn voor iedereen toegankelijk, de inschrijving hiervoor is geopend en kan ook via de website van de conferentie gebeuren. Naar aanleiding van deze terugkoppelingsmomenten zal het verslag aangepast worden. Een definitieve versie zal pas kort voor de conferentie beschikbaar zijn.

Het consortium heeft met behulp van de werkgroepen een aantal strategieën naar voren geschoven. Behalve de toetsing aan de opvattingen van anderen, moeten deze strategieën ook nog beoordeeld worden op hun doelmatigheid. We verwachten dat deze strategieën een effect zullen hebben op het doen dalen van het aantal zelfdodingen. Ook een gezondheids-economische evaluatie zal, net als de aanpassingen naar aanleiding van de terugkoppelingsmomenten, nog voor de conferentie worden uitgevoerd.

Een volgend plan voor de preventie van zelfdoding zal vorm krijgen in de loop van 2012. Afhankelijk van de goedkeuring van de Vlaamse Regering en het parlement hoop ik op een goedgekeurd plan vanaf uiterlijk begin 2013. Dit betekent niet dat er ondertussen niets wordt gedaan, integendeel. Het Vlaams Actieplan Suïcidepreventie blijft van kracht, totdat er een nieuw plan is, en de ingeslagen wegen zullen hierbij voortgezet worden.

Wat de inbedding in het geestelijk gezondheidsbeleid betreft, verwacht ik dat de preventie van zelfdoding aansluit bij de ontwikkelingen in de geestelijke gezondheidszorg. Zo zijn er de artikel 107-projecten, waar over de grenzen van instanties heen, samengewerkt zal worden in zorgnetwerken. Voor de preventie van zelfdoding is dit een belangrijke ontwikkeling. We weten immers dat de overgang van zorgvormen een risicomoment inhoudt voor suïcidale patiënten, en ook dat psychiatrische patiënten een verhoogd risico lopen op overlijden door zelfdoding. Ik zie hierin dan ook een grote kans om suïcidepreventie op alle functieniveaus van deze 107 projecten in te bedden. Ook in ontwikkelingen in de geestelijke gezondheidszorg op de eerste lijn, waarvoor ik van plan ben de pilootprojecten 'eerstelijnspsychologische functie' op te starten, dient de preventie van zelfdoding aandacht te krijgen. Uiteindelijk is het mijn streven dat de preventie van zelfdoding een vanzelfsprekende plaats krijgt in de geestelijke gezondheidszorg.

Voor het structureel verankeren van het beleid hebben we niet gewacht tot het einde van het huidig actieplan of de evaluatie van het Vlaams actieplan in zijn geheel. Een aantal taken in de preventie van zelfdoding zijn zodanig gestoeld op aangetoonde werkzame methoden, dat het duurzaam verankeren van dit aanbod in de maatschappij aan de orde was. Om dit zorgvuldig te doen, werden een aantal oproepen gelanceerd: voor de preventie van zelfdoding door laagdrempelige telezorg, voor de zorg voor nabestaanden en voor de integrale zorg voor suïcidepogers. Voor deze taken ben ik van plan een beheersovereenkomst te sluiten met organisaties met terreinwerking. Deze beheersovereenkomsten houden steeds een erkenning in van vijf jaar. Voor de overige projecten wachten we de evaluatie af.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de situatie van Belgische gevangenen in Tilburg
- 2627 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het Vlaamse beleid in de gevangenis van Tilburg
- 2638 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister, collega's, uit een rapport van de Liga voor Mensenrechten en het Internationaal Observatorium van de Gevangenen blijkt dat de toestand in de gevangenen toch wel goed te noemen is, maar toch wordt de begeleiding van de gevangenen wel in vraag gesteld.

Vlaanderen is bevoegd voor de hulp aan en begeleiding van gedetineerden en is op die manier verantwoordelijk voor het voorbereiden van de gevangenen op de re-integratie in de maatschappij. Dat gebeurt nu niet in Tilburg, en daar houdt het rapport de Vlaamse Gemeenschap voor verantwoordelijk.

Minister, nochtans is dit een doelstelling waar u expliciet aandacht aan schenkt in uw beleidsnota. We lezen: "We bouwen de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden verder uit conform het interdepartementaal Vlaams strategisch plan. We

geven daarmee invulling aan de door de basiswet gevangeniswezen verleende rechten van gedetineerden. We anticiperen op de uitbreiding van de gevangenscapaciteit voorzien in het masterplan gevangeniswezen en we bereiden ons voor op de initiatieven van Justitie in Tongeren en Tilburg. We versterken daartoe het kader van beleidsmedewerkers, CAW- en cgg-medewerkers.”

Net die doelstelling lijkt nu in het gedrang te komen. Minister, welke initiatieven hebt u al genomen of zult u nemen om deze doelstelling uit uw beleidsnota na te komen en aldus tegemoet te komen aan de opmerkingen uit het desbetreffende rapport?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Voorzitter, minister, collega's, ik heb een vraag over hetzelfde onderwerp.

Als maatregel tegen de overbevolking in de Belgische gevangenissen sloot de federale minister van Justitie in 2009 een akkoord met Nederland over het onderbrengen van Belgische gedetineerden in de gevangenis van Tilburg. Het is een beslissing van de federale overheid waarbij zich natuurlijk de vraag stelt naar de Vlaamse taakstelling inzake hulp en dienstverlening aan gedetineerden.

Vlaanderen is hiervoor bevoegd en heeft in dat kader een strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. De vraag is in hoeverre Vlaanderen ook die taakstelling kan verwezenlijken voor de gevangenen die worden ondergebracht in de gevangenis van Tilburg.

Collega Jans heeft daarover destijds een actuele vraag gesteld: gaat Vlaanderen daar ook die taakstelling opnemen? Zoals we allemaal verwachtten en zoals het de logica zelf leek, hebt u daar bevestigend op geantwoord: “Het gaat over gedetineerden van hier en wij zullen daar die taakstelling ook opnemen.” Een en ander is blijkbaar toch niet zo eenvoudig als toen werd gedacht. Er rijst een probleem van extraterritoriale bevoegdheid die Vlaanderen op dat vlak niet zou hebben.

Ondertussen zitten er zo'n 650 Belgische gevangenen in Tilburg en blijkt uit een rapport van de Liga voor Mensenrechten en het Internationaal Observatorium van de Gevangenissen dat deze gedetineerden geen begeleiding krijgen met het oog op hun re-integratie. Justitie kan geen opleidingen aanbieden, omdat sociale hulpverlening aan gedetineerden met het oog op hun re-integratie een gewestelijke bevoegdheid is. Vlaanderen daarentegen zegt geen extraterritoriale bevoegdheden te hebben, waardoor er dus geen mogelijkheid is om in de gevangenis op Nederlands grondgebied een aanbod te ontwikkelen en personeel in te zetten.

Bovendien zou de helft van de gevangenispopulatie, 360 mensen, opgesloten zitten in cellen van acht personen, wat voor spanningen zorgt. De bezoek- en werkuren zouden beperkt zijn en het ontspannings- en opleidingsaanbod het absolute minimum. Ook zouden de cipiers er geen urinecontroles willen uitvoeren om drugs op te sporen.

Minister, op welke wijze kan er toch worden gegarandeerd dat aan de gedetineerden die in die gevangenis zijn ondergebracht, de noodzakelijke hulp- en dienstverlening wordt geboden? Kunt en zult u ook maatregelen nemen in verband met de opmerkingen over beperkte bezoek- en werkuren en het gebrek aan drugscontroles?

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: De discussie over de kost van het gebruik van buitenlandse gevangenissen is terecht op een ander niveau gevoerd. Zoals collega Schryvers zegt, is er geen of te weinig ondersteuning. Stel dat het wel zo zou zijn, betekent dat dan niet een opmerkelijke meerkost voor de ondersteuning van gevangenissen door het feit dat het in het buitenland gebeurt?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, met betrekking tot de situatie van Belgische gedetineerden in Tilburg is er regelmatig overleg met Justitie. Bij het in gebruik nemen van de plaatsen in de inrichting te Tilburg werd duidelijk dat het niet de bedoeling was om Vlaanderen zijn bevoegdheden extraterritoriaal te laten uitoefenen. De overeenkomst met Nederland is dan ook een exclusief federale aangelegenheid.

In de overeenkomst wordt bepaald dat het Nederlands personeel instaat voor de sociale hulpverlening en voorziet in een aanbod dat gelijkwaardig is aan de hulp- en dienstverlening die geboden wordt in België. De intentie van de federale overheid om gedetineerden die, bijvoorbeeld in het kader van hun reclassering, nood hebben aan specifieke en intensieve begeleiding, te transfereren naar een Belgische gevangenis of hen voor bepaalde programma's te laten aansluiten bij het aanbod van de gevangenis in Wortel, blijkt in praktijk moeilijk haalbaar. De moeilijke organisatie van de verplaatsingen naar de inrichting van Wortel en de daaraan verbonden kosten, alsook de blijvende overbevolking van de Belgische gevangnissen, zijn hierin een bepalende factor.

Ik heb dan ook steeds gepleit bij mijn federale collega van Justitie om zo veel mogelijk te vermijden dat lopende hulp- en dienstverleningstrajecten in de gevangnissen onderbroken worden en uitdrukkelijk gevraagd om geen gedetineerden naar Tilburg te sturen die actief aan hun reclassering dienen te werken.

Begin juli heb ik een overleg georganiseerd met het kabinet en de administratie van Justitie om de belangrijkste noden en verwachtingen ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschap geduid te krijgen. De belangrijkste nood blijkt momenteel te bestaan uit begeleiding door de VDAB van gedetineerden die in Tilburg verblijven en die voor de strafuitvoeringsrechtbank moeten verschijnen. Ik nam hierover contact op met mijn collega, minister Muyters. In overleg met minister Muyters werd de afspraak gemaakt dat de VDAB een screening zal organiseren van mensen die mogelijk in aanmerking komen voor een tewerkstellingstraject. De concrete begeleiding zal verlopen vanuit een strafinrichting op Belgisch grondgebied. Wat de uitwerking betreft, zullen er duidelijke afspraken gemaakt worden met justitie.

Mevrouw Schryvers, het aanbod in de gevangenis van Tilburg is in grote mate bepaald door de samenwerkingsovereenkomst ter uitvoering van het verdrag dat de federale staat met Nederland heeft afgesloten voor de huur van de gevangenis. In die overeenkomst is ook bepaald dat het aanbod van onder meer sport, onderwijs en een bibliotheek door de Nederlandse diensten wordt gegarandeerd.

De kwestie van de VDAB heb ik juist al uiteengezet. Ik herhaal dat ervoor wordt gepleit om zo veel mogelijk te vermijden dat lopende hulp- en begeleidingstrajecten onderbroken worden.

De gevangenis van Tilburg kreeg van Justitie het statuut van een bijhuis van de strafinrichting te Wortel, wat betekent dat het Belgische recht in de inrichting van Tilburg van toepassing is, toch alleszins de juridische situatie. De vraag naar territoriale bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap heeft daar op zich niets mee te maken.

Bezoek- en werkuren en ook de drugscontroles behoren tot de bevoegdheid van Justitie. Wat betreft werkuren, werd me verzekerd dat alle gedetineerden dagelijks een halve dag werken. Dit is uitgebreider dan in de meeste Belgische gevangnissen. Er is op maandag, dinsdag, donderdag, zaterdag en zondag bezoek mogelijk van 8.30 uur tot 16.30 uur. Op woensdag van 13.30 uur tot 19.30 uur. Ter vergelijking, in Gent is dat dagelijks in de namiddag en op zaterdag zowel in de voor- als in de namiddag.

Mijnheer Crombez, ik heb er eigenlijk geen zicht op wat dat specifiek betekent aan meerkosten. In het algemeen is het zo dat in de mate dat ook de nieuwe gevangnissen zullen worden geëxploiteerd op het Vlaamse grondgebied, wij onze capaciteit voor de taken die tot onze bevoegdheden behoren, zullen moeten aanpassen aan de nieuwe situatie. Meer

gevangenissen of andere gevangenissen veronderstellen een aanpassing op het vlak van ondersteuning en capaciteit.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik vind het op zijn zachtst gezegd vreemd dat u stelt dat het van bij aanvang nooit de bedoeling kan zijn geweest dat Vlaanderen zijn bevoegdheden extraterritoriaal zou uitoefenen. U stelt dat er regelmatig overleg is met Justitie – en dat lijkt me niet meer dan normaal –, en ik versta dus niet goed waarom het punt niet aan bod zou kunnen komen dat wij onze bevoegdheden daar willen uitoefenen. Ik vind het heel minimalistisch dat enkel de lopende trajecten niet mogen worden onderbroken. Dat is een gemakkelijksoplossing, we mogen ons daar niet bij neerleggen. U stelt dat het Belgische recht daar van toepassing is, dat de gevangenis het statuut heeft van een bijhuis van Wortel, maar dat zou dan niet tellen wat onze bevoegdheden betreft? Ik betreur dat. Ik hoop dat we daar op de ene of de andere manier een mouw aan kunnen passen, want anders zullen we in geen enkele mate een antwoord kunnen bieden op de terechte opmerkingen uit de rapporten die ik heb aangehaald in mijn vraagstelling.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Voorzitter, ik spreek een beetje tegen wat de heer Hendrickx hier stelt. Voor mij is het belangrijkste dat de noodzakelijke hulp en bijstand aan gedetineerden wordt verstrekt, ongeacht wie daarvoor instaat. Vanzelfsprekend is dat een Vlaamse bevoegdheid, maar als in een samenwerkingsovereenkomst is ingebed dat die hulp en bijstand door het Nederlandse personeel worden geboden, dan kan dat. Het belangrijkste is dat de hulp wordt geboden. Natuurlijk moet er voldoende zicht op zijn of dit ook effectief gebeurt.

Minister, mijn vraag is nog anders. Als in het samenwerkingsakkoord tussen Justitie en Nederland staat dat Nederlands personeel daarvoor zal zorgen, dan neem ik aan dat daartegenover ook een kostprijs wordt gelibelleerd in die samenwerkingsovereenkomst. Is Vlaanderen op dat vlak ook partij geweest of wordt er gewoon doorgerekend naar Vlaanderen? Ik sluit hiermee eigenlijk aan bij de vraag van de heer Crombez.

Het is inderdaad een vorm van goed beleid om te bekijken welke gedetineerden daar worden ondergebracht. Het is belangrijk dat re-integratieprogramma's niet worden onderbroken.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Het samenwerkingsakkoord voorziet niet in de uitbreiding van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse Gemeenschap had daartoe partij moeten zijn en dan hadden we dat hier in het parlement moeten behandelen. Dat was niet het geval.

Wat de sociale hulpverlening betreft, is het inderdaad zo dat ervan wordt uitgegaan dat die wordt ingevuld door de Nederlanders. In wat daarover wordt gerapporteerd, zit toch wel een kleine onduidelijkheid. We hebben alle mogelijke juristen daarover geconsulteerd, maar zolang er geen internationale verdragsrechtelijke context is, zijn wij niet bevoegd om extraterritoriaal onze gemeenschapsbevoegdheden uit te oefenen. Ik benadruk nog een keer dat we er inzake de sociale hulpverlening van uitgaan dat op basis van het akkoord dat met de Nederlandse Justitie werd gesloten, die dienstverlening inderdaad door de Nederlandse mensen ter plaatse wordt geleverd.

Voor zover het over andere aspecten gaat, zoals de VDAB, vind ik het logisch dat wij suggereren aan Justitie om te proberen om mensen die een intensieve begeleiding krijgen, niet te laten vertrekken naar Tilburg omdat die begeleiding dan wordt onderbroken. Dat is ook de reden waarom wij dat advies hebben gegeven.

Wij krijgen geen facturen van de federale overheid voor dingen die zouden gebeuren in de gevangenis.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het verblijf van seizoensarbeiders uit de EU in de stedelijke daklozenopvang - 2672 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister, collega's, ik heb u al eens ondervraagd over het verblijf van EU-burgers in de stedelijke noodopvang tijdens de wintermaanden. Ik deed dit naar aanleiding van berichtgeving uit het Antwerpse, waar een steeds groter wordende groep personen uit Oost-Europa, in het bijzonder uit Polen, zich aanbiedt bij de winteropvang voor daklozen.

Uit berichten van het OCMW aldaar en verklaringen van de personen die bij de problematiek betrokken zijn, kon worden afgeleid dat het ging om seizoensarbeiders. Het signaal voor die Oost-Europese seizoensarbeiders om tijdelijk terug te keren naar hun thuisland tot in de lente om daarna weer terug te keren, wordt blijkbaar niet meer gehoord. Een toenemend aantal van hen verkiest om hier te overwinteren, ook al is er geen werk en dienen ze in de daklozenopvang onderdak te zoeken. Ik stelde toen dat dit een erg zorgelijke evolutie was, want het kan toch niet de bedoeling zijn dat seizoensarbeiders hun tijdelijke werkloosheid systematisch overbruggen met behulp van de daklozenvoorzieningen. Zo wordt de toch al beperkte opvangcapaciteit voor daklozen tijdens de wintermaanden immers onnodig belast.

Aangezien de Poolse burgers EU-onderdanen zijn die niet aan visumverplichtingen of arbeidsvergunningen onderworpen waren, konden zij natuurlijk niet zomaar worden uitgezet. De Europese regelgeving ter zake stelt nochtans in EU-richtlijn 2004/38 dat alle lidstaten bij hen verblijvende EU-burgers naar de eigen lidstaat mogen terugsturen indien die een “onredelijk beroep doen op de sociale voorzieningen” of er geen uitzicht hebben op het uitbouwen van een bestaanszekerheid. De richtlijn in kwestie heeft al veel beroering veroorzaakt, onder meer in Frankrijk toen ze werd toegepast op de Roma, maar dat doet mijns inziens niets af van de wettelijkheid en validiteit van de bewuste richtlijn. De problematiek van de Poolse seizoensarbeiders in het Antwerpse lijkt me een bijzonder goed voorbeeld te zijn van een geval waarin die richtlijn redelijkerwijs zou kunnen worden toegepast.

U hebt afwijzend gereageerd op deze suggestie. U stelde niet geneigd te zijn om op dit vlak te investeren in categoriale maatregelen ten voordele of ten nadele van bepaalde groepen van daklozen. Ofschoon u stelt dat “niemand ervoor kiest om dakloos te zijn”, kozen die Poolse seizoensarbeiders in Antwerpen er toch wel degelijk bewust voor om een bepaalde periode in de daklozenopvang te verblijven.

De winter van 2010-2011 ligt alweer lang achter ons en ofschoon de omstandigheden het niet aangeven, staat de komende winter alweer voor de deur. Het Antwerpse OCMW heeft daarom een staat opgemaakt van de opvanginitiatieven die het nu uit de grond wil stampen voor de Poolse seizoensarbeiders, gelet op de situatie van vorig jaar. Uit de cijfers van het OCMW blijkt dat 103 Poolse burgers werden ondergebracht in de winteropvang. Bij gerichte acties in het Centraal Station en de parking van het Astridplein, werden 48 Poolse daklozen gevonden. Vijf Polen werden door de politie doorverwezen en nog eens 45 werden door derden doorverwezen of kwamen op eigen initiatief. Dat zijn allemaal cijfers die de voorzitter van het OCMW van Antwerpen heeft doorgegeven. Natuurlijk zegt ze ook dat dit flink doorweegt op het budget.

De inspanningen van het Antwerpse OCMW zijn loffelijk, maar de komende winter zal dat het traditionele aanzuigeffect ervaren dat alle goede opvanginitiatieven ervaren. Poolse overwintelaars uit heel Vlaanderen zullen nogal gemakkelijk naar Antwerpen versassen

omdat ze denken dat de opvang daar de beste is. Het is dan de vraag of wij als Vlaamse overheid zullen toestaan dat deze goede Antwerpse intenties het Antwerpse OCMW zuur opbreken. Mij lijkt een Vlaamse aanpak vereist. Het probleem mag geenszins worden doorgeschoven naar onze centrumsteden.

Ik kan uw vrees ten aanzien van EU-richtlijn 2004/38 wel volgen, minister, maar niet altijd goedkeuren. Ik vraag me af hoe we het zullen aanpakken. De regering heeft kennisgenomen van deze specifieke problematiek van overwinterende seizoensarbeiders en de aanpak van het Antwerpse OCMW.

Hoe staat u ten aanzien van deze problematiek? Voorziet u in specifieke maatregelen met het oog op de volgende winter? Bent u bereid te verzoeken tot intensiever gebruik van EU-richtlijn 2004/38?

Werd er, al dan niet op vraag van de lokale opvanginitiatieven, al gebruikgemaakt van die EU-richtlijn? Zo ja, hoe evalueerde men het resultaat hiervan? Zo nee, waarom niet?

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Voorzitter, minister, we hebben hier al een paar keer discussies over gevoerd. De groep mensen die op zoek is naar nachtopvang, kent een heel heterogene samenstelling. Er zijn de ‘echte daklozen’ – een beetje een raar begrip – en er zijn mensen die ook andere ‘problematieken’ hebben. Hier komt nu een ietwat vreemde categorie bij. Het gaat immers om mensen die werken, die seizoensarbeiders zijn, en die, naar ik veronderstel, een inkomen hebben, maar die een beroep doen op de lokale middelen voor gratis huisvesting.

Ik ben het ermee eens dat dat problematisch is, want zo ontstaat een vreemde verdringing binnen de opvang van degenen die het echt nodig hebben, van de mensen die daar vanzelfsprekend in terechtkomen. Ik ben het ermee eens dat de concentratie van al die mensen voor een lokaal bestuur op den duur een ondraaglijke situatie creëert.

Kunnen we op basis van die heterogene samenstelling vanuit een hogere overheid beslissen om dit per regio of per provincie te organiseren? Ik stel deze vraag los van de vraag of het logisch is dat iemand met een inkomen gebruikmaakt van de gratis opvang.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, ik heb uiteraard kennisgenomen van de specifieke situatie die u aankaart. Ik heb echter geen signalen ontvangen dat de opvang van deze groep niet mogelijk is. Binnen mijn beleidsverantwoordelijkheid kan ik – helaas misschien voor u – echt geen uitspraken doen met betrekking tot de EU-richtlijn 2004/38. Het zijn de federale collega’s die de mogelijke gevolgen van deze richtlijn op Europees niveau dienen te bespreken.

Ik kan u wel al vertellen dat ik overleg heb gehad met de gedeputeerden van Welzijn. Ik heb afgesproken dat de initiatieven die het afgelopen jaar georganiseerd werden met betrekking tot de daklozenproblematiek, zullen worden hernomen. Ik blijf daarbij verlangen dat er zowel op gemeentelijk als op intergemeentelijk niveau initiatieven genomen worden die de samenwerking ondersteunen en stimuleren tussen enerzijds lokale besturen, gemeenten en OCMW’s, en anderzijds lokale en regionale hulpverleningsorganisaties. Ik kan u ook nog meedelen dat ik tijdens de vorige winter via de interministeriële conferentie heb aangedrongen op een goed overleg en samenspraak met de federaal bevoegde collega’s.

De heer Crombez heeft er terecht op gewezen: er is een geweldig academisch verschil tussen alle soorten daklozen, maar vanuit het perspectief van de betrokkene zal die opdeling niet echt relevant zijn. Het kan dus niet anders dan dat daarover wordt overlegd. Recent nog heb ik contact gehad met een medewerker van minister Grouwels. Ook de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) in Brussel moet ter zake immers een rol spelen. Ik heb nog geen signaal dat de interministeriële conferentie ter zake opnieuw zal worden bijeengeroepen. Wat mij betreft, is dat wel een vraag, gelet op het feit dat diverse overheden een rol moeten

spelen ter zake. Wat onze mogelijkheden betreft: er is overleg geweest. De ervaring van vorig jaar is relatief positief geweest wat de welzijnsbevoegdheden betreft. Er zijn met de gedeputeerden afspraken gemaakt voor de volgende winter.

Ik heb nog geen vragen gekregen met betrekking tot de Europese richtlijn. Ik vind het ook vervelend voor u, maar ik kan niets anders doen dan zeggen dat het hier gaat over een beleidsbevoegdheid die niet de mijne is, maar bij de federale collega's ligt.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, het verheugt me dat u ter zake toch diverse overlegmomenten hebt gehad, waar dat mogelijk was en met wie dat mogelijk was. Sommige interministeriële conferenties hebben de jongste maanden toch kunnen plaatsvinden, andere niet. We zullen de komende maanden wel zien hoe dit evolueert. In Antwerpen probeert men toch nog veel te doen met soms heel beperkte middelen. Zelfs al is de opvang mogelijk, toch vind ik niet dat men dit daarom moet toestaan. Ik blijf erbij: dit heeft een aanzuigeffect. Dat zal de komende maanden ook blijken. We moeten proberen dat te vermijden. U zegt wel dat we niet bevoegd zijn en dat de federale overheid zal moeten optreden. Dan moeten we proberen tot een federaal optreden te komen. Die verantwoordelijkheid om tot een oplossing te komen, mag niemand van ons uit de weg gaan. Anders zullen mensen die daar veel meer nood aan hebben, daar het slachtoffer van zijn. Hier gaat het over mensen die het zich wel zouden kunnen veroorloven om die periode fatsoenlijk te overbruggen, maar zij maken nu eigenlijk misbruik van initiatieven voor minder fortuinlijke mensen, voor arme sloebers.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de versterking van de rechtstreeks toegankelijke hulp voor plus-15-jarigen in de CAW's - 2861 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Voorzitter, minister, u hecht veel belang aan de versterking van het eerstelijnswelzijnswerk. In dat kader wordt intensief gewerkt aan hervormingsplannen voor de centra algemeen welzijnswerk (CAW), als centrale schakel in dat eerstelijns-welzijnswerk. De uitgangspunten voor deze herstructurering van de sector zijn het efficiënt en effectief inzetten van de beschikbare middelen, onder meer door schaalvergroting, het optimaliseren van de kerntaken en het vergroten van de kwaliteit van de dienstverlening. Begin dit jaar werd daarover reeds een visienota verspreid en het verdere overleg met de sector om te komen tot een concreet implementatieplan is momenteel bezig.

Naast de algemene herstructurering van de sector kondigde u in uw beleidsbrief aan te willen werken aan een versterking van de rechtstreeks toegankelijke hulp aan plus-15-jarigen. Daarbij zou worden uitgegaan van een doorlichting door het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk en zou het huidige aanbod van de jongerenadviescentra als uitgangspunt worden gebruikt voor een concreet hervormingsvoorstel.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot de opmaak van een concreet implementatieplan voor de versterking van de rechtstreeks toegankelijke hulp aan plus-15-jarigen in de CAW's? Wanneer zal het plan worden gefinaliseerd? Kunt u de krachtlijnen van dit uitgewerkte voorstel toelichten? Wat waren de conclusies van het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk bij de doorlichting van het huidige aanbod? Welke praktijkinzichten leverde de doorlichting op en op welke manier werden die inzichten mee opgenomen in het implementatieplan voor de versterking van het aanbod?

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Ik vind dit een goede vraag. Meer bepaald wil ik aandacht vragen voor het feit dat ook de CAW's een andere organisatie hebben, precies als het gaat over jeugdzorg. Dat is al ter sprake gekomen in heel de schaalvergrotingsoperatie. In de verdere uitwerking met de sectoren is dat belangrijk voor de efficiëntie. Met de schaalvergroting zal er ook enige diversiteit blijven bestaan tussen de CAW's, zeker als het gaat over minderjarigen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, momenteel zijn we bezig met de opmaak van een omzendbrief betreffende de versterking van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp binnen de centra voor algemeen welzijnswerk. In een eerste fase – en dan heb ik het nog over 2011 – zal er een recurrente uitbreiding worden toegekend van in totaal 580.000 euro of 9,78 voltijdsequivalente medewerkers. Deze uitbreiding is de eerste fase. Het is dan ook mijn bedoeling in de volgende jaren nog extra middelen vrij te maken hiervoor.

We willen in deze legislatuur komen tot een meer uniform en gestandaardiseerd aanbod van jongerenhulpverlening binnen elk CAW, zodat cliënten in elke regio een beroep kunnen doen op een gelijkwaardig hulp- en dienstverleningsaanbod. Daarom verwachten we van de CAW's dat ze toegankelijke onthaalpunten uitbouwen in elke kleinstedelijke zorgregio, waar zowel jongeren als ouders terecht kunnen voor onthaal, vraagverheldering, informatie en directe hulp. Hierbij verwachten we dat die hulp zo vroeg mogelijk wordt geboden, zodat de escalatie van de problematiek kan worden vermeden. De CAW's dienen dan ook in te zetten op gedifferentieerde en specifieke methodieken, die aangepast zijn aan de doelgroep. Waar in het plan Perspectief! de nadruk werd gelegd op de plus-15-jarigen en jongvolwassenen, willen we dat de CAW's ook inspanningen leveren om de doelgroep van 12- tot 15-jarigen beter te bereiken. Daarmee willen we tegemoetkomen aan een van de knelpunten uit de maatschappelijke beleidsnota van de Commissie Jeugdzorg. Deze groep stroomt momenteel nog te snel door naar de bijzondere jeugdzorg, terwijl heel wat situaties door het eerstelijns welzijnswerk kunnen worden opgenomen. Vanuit het oogpunt van preventie en het aanbieden van de minst ingrijpende hulp, zou deze leeftijdsgroep meer bereikt moeten worden door de CAW's.

In de aanpak van opvoedings- en gedragsproblemen stel ik een preventieve benadering centraal en zouden we willen dat de CAW's hiervoor onder meer samenwerkingsafspraken maken in het kader van opvoedingsondersteuning, zoals met de opvoedingswinkels.

Tot slot verwachten we dat de CAW's hun aanbod ten aanzien van jongeren en ouders afstemmen met relevante welzijns- en gezondheidsactoren in hun regio en daarvoor de nodige samenwerkingsafspraken maken. Dan denk ik onder meer aan Kind en Gezin, de CLB's, de bijzondere jeugdzorg, gehandicaptenzorg, de centra voor geestelijke gezondheidszorg enzovoort.

Het project van het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk 'Analyse en methodiekontwikkeling in functie van een laagdrempelig hulpaanbod voor jongeren in het algemeen welzijnswerk' loopt nog tot en met 31 december 2011. Op dit moment kan ik daar nog geen conclusies van meedelen.

Mijnheer Crombez, in deze eerste fase van de uitbreiding wil ik ervoor kiezen om extra middelen gericht in te zetten in de meest onderbezette regio's voor jongerenhulpverlening. Voor de analyse hiervan ben ik uitgegaan van de oefening zoals die werd gemaakt in het kader van het plan Perspectief!. Aangezien het project van het steunpunt nog niet is afgelopen, zijn de conclusies ervan nog niet opgenomen in het implementatieplan. Het project heeft bovendien niet de bedoeling tot een verdeling van middelen te komen, maar wel om methodieken te ontwikkelen. In een tweede fase zullen ook die methodieken worden geïmplementeerd in de sector.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik dank u ook voor de uitbreiding, voor het feit dat er een gestandaardiseerd aanbod zal komen voor heel Vlaanderen en dat prioritair zal worden ingezet op de onderbezette regio's. Dat is een zeer positieve zaak.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■